

Riksrevisjonens undersøkelse av effektivitet i vedlikehold av jernbanenettet

BAKGRUNN OG MÅL FOR UNDERSØKELSEN

Hovedmålet for jernbanepolitikken er å bidra til at transportbrukerne får et godt jernbanetilbud. Jernbaneverket er underlagt Samferdselsdepartementet og har ansvar for blant annet drift, vedlikehold og utbygging av statens jernbaneinfrastruktur. Vedlikeholdet skal ivareta sikkerheten, realkapitalen og driftsstabiliteten på jernbanenettet. Det viktigste målet for vedlikeholdet er å redusere omfanget av driftsforstyrrelser og legge til rette for bedre punktlighet og regularitet i togtrafikken. Stortinget har flere ganger blitt orientert om at jernbaneinfrastrukturen har et vedlikeholdsetterslep.

Målet med undersøkelsen har vært å vurdere om vedlikeholdsoppgavene i Jernbaneverket utføres effektivt og på en slik måte at hensynet til framkommelighet blir ivaretatt. Undersøkelsen omfatter perioden 2006–2015.

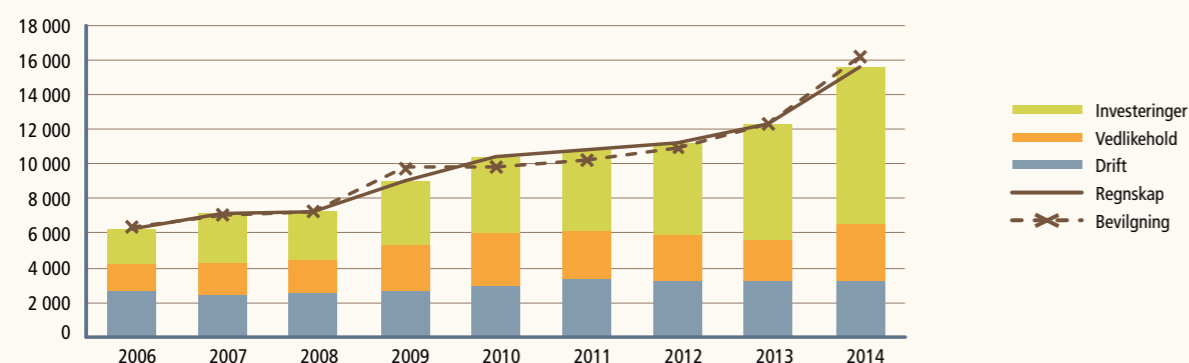
sporveksler
kontaktledning
signalanlegg

Funn og anbefalinger

Økte bevilgninger har så langt i liten grad ført til at målene for driftsstabilitet nås

- Forbruk til vedlikehold av jernbanen har hatt en realvekst på nærmere 110 prosent i perioden 2006–2014.
- Fra 2006 til 2011 var det en negativ utvikling for oppetid og regularitet. Fra 2011 har utviklingen vært positiv, men nivået i 2014 var likevel lavere enn i 2006. I størstedelen av perioden har resultatene ligget under departementets måltall.
- Målet for punktlighet er totalt sett nådd etter 2012.

Bevilgninger og regnskap til Jernbaneverket i 2006–2014, i mill. 2014-kroner

Nødvendige tiltak for å bedre styringsinformasjonen for vedlikeholdsarbeidet er ikke prioritert

- Jernbaneverkets ledelse har etter Riksrevisjonens vurdering ikke prioritert nødvendige tiltak for forbedring og ikke etablert god nok forbedringskultur i organisasjonen – og departementet har mangelfull oppfølging.

Departementet har lite informasjon om hvorvidt bevilgningene brukes effektivt

- Etter Riksrevisjonens vurdering har departementet ikke fastsatt resultatmål som gir tilstrekkelig informasjon om bevilgningene til vedlikehold brukes effektivt.

Svak styring og oppfølging av vedlikeholdsarbeidet:

Jernbaneverkets ledelse har ikke sørget for nødvendige styringsverktøy

- Etter Riksrevisjonens vurdering gir Jernbaneverkets styringssystemer i liten grad informasjon som kan sikre at målene for effektiv ressursbruk nås.

Jernbaneverket har ufullstendig dokumentasjon av tilstanden på banen

- Lokalt er det god kjennskap til tilstanden, men manglende registreringer i BaneData svekker muligheten for overordnet styring.

Jernbaneverket har ikke et system for å måle produktiviteten i vedlikeholdsarbeidet

- For å måle produktivitet trengs det informasjon om ressursinnsats (kostnader) og produksjon (utført vedlikehold). Jernbaneverket mangler presis informasjon om samlet utført vedlikehold.

Riksrevisjonen anbefaler

at Samferdselsdepartementet overfor Jernbaneverket og gjennom opprettelsen og oppfølgingen av det nye infrastrukturforetaket

- sørger for at ledelsen styrker styringen og oppfølgingen av vedlikeholdsarbeidet, som utføres både i egenregi og av eksterne leverandører, gjennom å
 - etablere en mer systematisk, helhetlig og strategisk styring av vedlikeholdet
 - sørge for at nødvendig og pålitelig styringsinformasjon faktisk foreligger
 - vurdere effektiviseringsmuligheter i planleggingen av vedlikehold som utføres av eksterne leverandører
- vurderer om resultatmålene som departementet har satt, gir tilstrekkelig styringsinformasjon om effektiviteten i vedlikehold av jernbanenettet